

บทที่ 6

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

บทสรุปผลการศึกษา

ปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อการเพิ่มขึ้นกระทำซ้ำเรา ได้แก่ ความน่าจะเป็นในการจับกุม ผู้กระทำผิด ความรุนแรงของการลงโทษ และปัจจัยทางเศรษฐกิจสังคมอื่นๆ ส่วนปัจจัยที่ไม่มีผลกระทบ ได้แก่ ความยากจน สรุปผลการศึกษา ตามตารางที่ 6.1

ตารางที่ 6.1

สรุปผลการศึกษา

ตัวแปรต้น	ผลกระทบ		
	การเพิ่มขึ้นความปรากฏแก่ตำรวจ (QP(r))	การเพิ่มขึ้นที่มีการจับกุมผู้กระทำผิด (QP(a))	การเพิ่มขึ้นความปรากฏแก่ศาล (QC)
การบังคับใช้กฎหมาย			
ความน่าจะเป็นในการจับกุม	ทางลบ	ทางบวก	-
ความน่าจะเป็นในการฟ้อง	-	-	ทางบวก
ความรุนแรงของโทษ	ทางลบ	ทางลบ	ทางลบ
ปัจจัยทางเศรษฐกิจสังคม			
รายได้	ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ	ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ	ทางลบ
ความยากจน	ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ	ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ	ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
การว่างงาน	ทางลบ	ทางลบ	ทางลบ
การศึกษา	ทางบวก	ทางบวก	ทางบวก
สิ่งเสพติด			
แอลกอฮอล์	ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ	-	-
งบประมาณรายจ่าย			
งบประมาณตำรวจ		ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ	-
งบประมาณตุลาการ	-	-	ทางบวก

ที่มา: จากการศึกษา

จากการวิเคราะห์ผลการศึกษาเชิงประจักษ์และการสัมภาษณ์เชิงลึกกับเหยื่อผู้ถูกข่มขืนและผู้ต้องขังข้อหาข่มขืน พบว่าปัจจัยที่แท้จริงส่วนใหญ่ที่ก่อให้เกิดอาชญากรรมข่มขืน ไม่ใช่เพราะความผิดปกติทางจิตของผู้กระทำผิด ความยากจน การไม่มีการศึกษา กระทำโดยบุคคลแปลกหน้าในสถานที่ลับตาผู้คน หรือจากมายาคติแบบเดิมที่สังคมเคยเข้าใจ แต่เป็นการกระทำจากการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล (rational) วิเคราะห์ต้นทุนผลได้จากการกระทำผิด

ต้นทุนของการกระทำผิด ได้แก่ โอกาสหรือความน่าจะเป็นในการจับกุมและลงโทษ คูณกับขนาดความรุนแรงของโทษ ($\text{probability of arrested and convicted} \times \text{severity of punishment} = \text{cost of committing crime}$) ซึ่งตัวแปรสองตัวนี้เป็นปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อการก่ออาชญากรรมข่มขืน (พิจารณาตามตารางที่ 6.1) หากว่าความพึงพอใจที่ได้รับจากการก่ออาชญากรรมมีมากกว่าต้นทุนที่คาดหวัง บุคคลจะเลือกก่ออาชญากรรม ในขณะที่ต้นทุนของเหยื่อผู้ถูกกระทำ ได้แก่ ต้นทุนที่ได้รับจากสังคม ต้นทุนทางร่างกายและเศรษฐกิจ

อาชญากรรมข่มขืนมักเกิดจากบุคคลที่รู้จักคุ้นเคยกับเหยื่อเป็นอย่างดี เช่น บิดา คู่รัก เพื่อน ญาติ หัวหน้างาน ผู้บังคับบัญชา เป็นต้น การที่ผู้กระทำผิดส่วนใหญ่เป็นบุคคลใกล้ชิด เพราะพวกเขามีต้นทุนในการกระทำผิดต่ำ (low cost of crime) ได้แก่ โอกาสหรือความน่าจะเป็นในการจับกุมและลงโทษต่ำ จากการศึกษา พบว่า จำนวนการข่มขืนที่มีการแจ้งความโดยเฉลี่ยตลอดระยะเวลา 20 ปี คือตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2531 – 2550 มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3,814 ราย แต่สามารถจับกุมได้โดยเฉลี่ยอยู่ที่ 2,247 ราย สถิติที่มีการแจ้งความและจับกุมได้มีความลดหลั่นลงมาร้อยละ 41 เมื่อผ่านกระบวนการฟ้องร้องคดีต่อศาล และศาลพิพากษาให้ลงโทษจำคุกในชั้นฎีกาในช่วงระยะเวลาดังกล่าว มีเพียงจำนวน 106 รายเท่านั้น ซึ่งลดลงถึงร้อยละ 97 จะเห็นได้ว่าปลายทางการลงโทษผู้กระทำผิดมีโอกาสดำเนินการที่ต่ำมาก และเมื่อบุคคลเล็งเห็นว่าตนจะไม่ถูกจับลงโทษจึงเลือกกระทำผิดนั่นเอง ดังนั้น การวิเคราะห์ถึงสาเหตุที่ทำให้ความน่าจะเป็นในการจับกุมและลงโทษต่ำนั้น จะเป็นการตัวแปรสำคัญในการหาทางออกของปัญหาและเป็นผลดีต่อแง่มุมของการป้องกันอาชญากรรมข่มขืน

จากการศึกษาพบว่า โอกาสหรือความน่าจะเป็นในการจับกุมและลงโทษต่ำ เนื่องจาก ประการแรก เหยื่อผู้ถูกกระทำไม่แจ้งความ เนื่องจากผู้ถูกกระทำมีต้นทุนที่สูงในการที่จะเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม เพราะต้องเผชิญกับต้นทุนด้านสังคมสูง เพราะสังคมมักมองในแง่ลบต่อผู้ถูกกระทำ จากมายาคติของสังคม เช่น ถูกกระทำจากความยินยอม กล่าวเท็จต้องการหักหลังเพื่อประสงค์ต่อทรัพย์สิน เข้าไปอยู่ในความเสี่ยงเอง ยั่วยวน เป็นต้น การถูกสังคมตั้งข้อรังเกียจ ทำให้

เหยื่อรู้สึกอับอาย ไม่กล้าเปิดเผยข้อเท็จจริง และนอกจากนี้เหยื่อผู้ถูกระทำไม่เข้าสู่กระบวนการ เนื่องจาก ต้องเผชิญต้นทุนในการดำเนินคดีสูง เช่น ต้องบอกเล่าประสบการณ์ซ้ำแล้วซ้ำอีก การถูกซักถามด้วยข้อคำถามที่สร้างความอับอายเกินความจำเป็น เป็นต้น

ประการที่สองที่ทำให้ความน่าจะเป็นในการจับกุมและลงโทษต่ำ คือ บริบทของกฎหมายและการควบคุมบังคับใช้ที่ไม่เคร่งครัด ยกตัวอย่างเช่น กฎหมายอนุญาตให้มีการยอมความและใช้มาตรการอื่นแทนการฟ้องคดีอาญา ผู้กระทำผิดเจรจาไกล่เกลี่ยและชดเชยค่าเสียหายให้เพียงเล็กน้อยหรือเสนอให้มีการสมรสก็ไม่ถูกดำเนินคดี หรือแม้กระทั่งยอมให้มีการแทรกแซงกระบวนการยุติธรรมอย่างมิชอบด้วยกฎหมาย การมีอยู่ของการทุจริตในกระบวนการยุติธรรม เป็นต้น เมื่อเหยื่อไม่แจ้งความและผู้กระทำผิดยังสามารถหลุดพ้นจากการลงโทษตามกระบวนการยุติธรรมได้ จึงยังคงทำให้การข่มขืนมีอยู่ในสังคม โดยที่ มายาคติของคนในสังคมและกระบวนการทางกฎหมายได้ก่อให้เกิดต้นทุนต่อเหยื่อ แต่ลดต้นทุนให้แก่ผู้กระทำผิดโดยไม่รู้ตัว ดังนั้น ความเคร่งครัดของกระบวนการยุติธรรม และความเข้าใจที่ถูกต้องของคนในสังคมจึงมีความจำเป็นในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมข่มขืน

ประโยชน์จากการศึกษาต่อสังคม

การศึกษาครั้งนี้เป็นความพยายามอธิบายพฤติกรรมการข่มขืนในมุมมองใหม่ ได้แก่ การวิเคราะห์ในแง่มุมมองของเศรษฐศาสตร์ เพื่อความเข้าใจที่ครบถ้วนหลากหลาย ผลการศึกษาเสนอหลักฐานในการลดล้างความเข้าใจของสังคมจากมายาคติเกี่ยวกับการข่มขืนแบบเดิม ทำให้สังคมประจักษ์ว่า ปัจจัยในการแก้ไขปัญหาเป็นปัจจัยที่สามารถควบคุมได้ และทุกคนในสังคมก็สามารถมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาดังกล่าว เพียงแค่ปรับเปลี่ยนทัศนคติและตระหนักถึงความสำคัญของกระบวนการยุติธรรมที่มีต่อการเกิดอาชญากรรมข่มขืน ความเข้าใจที่ถูกต้องนี้จะนำไปสู่ทางออกของปัญหาที่ดีในที่สุด

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

เมื่อทราบถึงสาเหตุของการเกิดอาชญากรรมข่มขืนที่มีความรุนแรงในสังคมปัจจุบันได้มากขึ้นแล้ว การแสวงหาวิธีการหรือมาตรการป้องกันต่างๆ เท่าที่ทำได้จึงมีความจำเป็น จึงขอเสนอ ดังนี้ หลักการในการแก้ไขปัญหา คือ ต้อง “เพิ่มต้นทุน” ให้กับบุคคลผู้กระทำผิดในการตัดสินใจกระทำความผิดและ “ลดต้นทุน” ให้กับผู้เสียหายในการเปิดเผยข้อเท็จจริงและดำเนินคดี

กับผู้กระทำผิด ยกตัวอย่างเช่น การเพิ่มโอกาสในการจับกุมและลงโทษผู้กระทำผิดและเพิ่ม ความรุนแรงของการลงโทษที่ได้รับจากการกระทำผิด และลดต้นทุนทางสังคมให้แก่เหยื่อผู้ถูกกระทำลง เพื่อให้ผู้เสียหายกล้าเปิดเผยเรื่องราว ดำเนินคดีกับผู้กระทำผิดและยืนอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข

1. ข้อเสนอแนะต่อรัฐ

การป้องกันอาชญากรรมที่ตรงเป้าหมายควรพิจารณาแยกตามลักษณะของการกระทำผิด ในที่นี้แบ่งตามสาเหตุของการกระทำผิดออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

การข่มขืนที่เกิดจากบุคคลที่มีเหตุผล (rational) คือ บุคคลที่มีสภาพจิตใจปกติ มีเหตุผลในการตัดสินใจ และจะเลือกกระทำในสิ่งที่ตนคิดว่าจะได้รับความพึงพอใจสูงสุด (maximize utility) ผู้กระทำผิดกลุ่มนี้ตามสถิติการข่มขืนมีอยู่มากที่สุด ได้แก่ กลุ่มการกระทำผิด ส่วนใหญ่ที่เกิดขึ้นจากบุคคลใกล้ชิดตัวของผู้ถูกกระทำ การกระทำที่มีการวางแผนในการตัดสินใจ

การข่มขืนที่เกิดจากบุคคลที่ไร้ซึ่งเหตุผล (irrational) คือ บุคคลที่ไม่มีเหตุผลในการตัดสินใจกระทำสิ่งต่างๆ ณ ขณะนั้น ได้แก่ บุคคลที่มีความผิดปกติทางจิต บุคคลที่ไม่สามารถครองสติของตนเองอยู่ได้จากการเสพยาของมึนเมาหรือเสพสารเสพติดให้โทษ การกระทำผิดในกลุ่มนี้มักเกิดขึ้นโดยโอกาส เกิดขึ้นในเวลาฉับพลัน ไม่ได้มีการวางแผน

การใช้มาตรการในการป้องกันอาชญากรรมข่มขืนจึงควรมีเป้าหมายที่ต่างกันสำหรับการเกิดอาชญากรรมจากบุคคล 2 กลุ่มนี้ สำหรับบุคคลที่มีเหตุผล เราทราบถึงปัจจัยหรือสาเหตุบางประการของการเกิดอาชญากรรมจากผลการศึกษานี้แล้ว ดังนั้น ความพยายามใช้มาตรการในการป้องกันจึงเป็นการแก้จากปัจจัยดังกล่าว คือ

1.1 การควบคุมและบังคับใช้กฎหมาย (law enforcement) ที่เคร่งครัดจะเป็นปัจจัยที่สำคัญในการป้องกันการเกิดอาชญากรรมข่มขืน จากผลการศึกษาเชิงประจักษ์ (empirical study) พบว่าความน่าจะเป็นในการจับกุมและลงโทษผู้กระทำผิด และความรุนแรงของบทลงโทษส่งผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญในทางลบต่อการข่มขืนกระทำชำเรา เมื่อความน่าจะเป็นในการจับกุมและลงโทษผู้กระทำผิดและความรุนแรงของโทษมีมาก ก็จะทำให้จำนวนการกระทำผิดลดลง ดังนั้น การเคร่งครัดในกระบวนการบังคับใช้กฎหมายและการลงโทษผู้กระทำผิด น่าจะเป็นปัจจัยหลักที่จะช่วยลดการเกิดขึ้นของอาชญากรรมนี้ได้ ซึ่งอาจทำได้โดยเพิ่มความรัดกุมในการจับกุมผู้กระทำผิดและเพิ่มความรุนแรงของโทษ ทั้งนี้การเพิ่มโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำผิดให้สูงขึ้น จะทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำและเกรงกลัวต่ออาญาแผ่นดิน แต่ในการพิจารณาว่าจะเลือกใช้เครื่องมือ

ได้ในการป้องกันการเกิดอาชญากรรมเพิ่มขึ้น ควรพิจารณาความสามารถในการส่งผ่านนโยบายดังกล่าวและต้นทุนที่เกิดขึ้น การเพิ่มประสิทธิภาพของการบังคับใช้กฎหมายมีต้นทุนที่ต่างกัน เช่น การเพิ่มโอกาสหรือความน่าจะเป็นในการจับกุมผู้กระทำความผิดมาลงโทษ อาจจำเป็นต้องมีรายจ่ายเพื่อการควบคุมป้องกันอาชญากรรมเพิ่มขึ้น หรือการทำให้ระดับความรุนแรงของโทษสูงขึ้น สังคมก็มีต้นทุนในการออกกฎหมายมาบังคับใช้ ดังนั้น การเลือกใช้เครื่องมือในการส่งผ่านนโยบาย (policy instrument) ควรที่จะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสังคม ภายใต้ข้อจำกัดเรื่องงบประมาณแผ่นดิน นอกจากนี้การเลือกใช้เครื่องมือทั้งสองควรเป็นไปในทิศทางที่สอดคล้องกัน หากสวนทางกันการใช้นโยบายจะไม่เป็นผล ยกตัวอย่างเช่น หากบทลงโทษมีความรุนแรงแต่โอกาสหรือความน่าจะเป็นในการจับกุมผู้กระทำความผิดมาลงโทษต่ำ การควบคุมบังคับใช้กฎหมายก็จะมีประสิทธิภาพ หรือหากเพิ่มโอกาสในการลงโทษผู้กระทำความผิดให้สูงขึ้น แต่ความรุนแรงของโทษต่ำมาก ก็จะไม่เป็นการเพิ่มต้นทุนในการกระทำความผิดเช่นกัน

1.2 การทำงานของเจ้าหน้าที่ในชั้นพนักงานสืบสวนสอบสวนเป็นด่านแรกที่ผู้เสียหายเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม ควรให้ความช่วยเหลืออย่างเป็นธรรมและสุจริตต่อผู้เสียหายและผู้ถูกกล่าวหา นอกจากนี้ควรให้ความสำคัญต่อเรื่องจิตใจของผู้เสียหาย เพราะผู้เสียหายมักจะมีสภาพจิตใจไม่ปกติ

1.3 การทำงานที่เชื่อมโยงสอดคล้อง การส่งตัวผู้เสียหายไปตรวจร่างกายที่โรงพยาบาล การปฏิบัติงานของพนักงานสืบสวนสอบสวนควรเชื่อมโยงสอดคล้องกับหน่วยงานทางการแพทย์ การตรวจร่างกายในกรณีนี้เพื่อใช้เป็นหลักฐานทางการแพทย์พิสูจน์ข้อเท็จจริงในส่วนหนึ่ง หน่วยงานจึงควรให้ความช่วยเหลือผู้เสียหายโดยมีความเข้าใจที่ดีในการประสานงาน

1.4 พนักงานสืบสวนสอบสวนไม่ควรปฏิเสธการรับแจ้งความอย่างไม่เป็นธรรม และควรให้ความรู้ด้านกฎหมายแก่ผู้เสียหาย การบอกกล่าวต่อผู้เสียหายให้ทราบว่าคุณสมบัติขั้นพื้นฐานที่เราเป็นคดีที่เป็นความผิดต่อส่วนตัวอันยอมความได้ เป็นข้อมูลที่พนักงานสอบสวนเพียงแจ้งให้ทราบ ไม่ควรชี้นำหรือข่มขู่ผู้เสียหายให้เจรจาไกล่เกลี่ยประนีประนอมยอมความเท่านั้น

1.5 การที่ความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราเป็นความผิดต่อส่วนตัวอันยอมความกันได้ ตาม ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 281¹ ซึ่งความผิดต่อส่วนตัวนั้นโดยหลักการจะเป็นความผิดที่ผู้เสียหายได้รับความเสียหายเดือดร้อนโดยตรง ไม่มีผลกระทบต่อบุคคลอื่นและสังคม สังคมไม่ได้

¹ มาตรา 281 การกระทำความผิดตามมาตรา 276 วรรคแรก และมาตรา 278 นั้น ถ้ามิได้เกิดต่อหน้าธารกำนัล ไม่เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำรับอันตรายสาหัสหรือถึงแก่ความตาย หรือมิได้เป็นการกระทำแก่บุคคลดังระบุไว้ในมาตรา 285 เป็นความผิดอันยอมความได้

รับผลกระทบและได้รับความเดือดร้อนจากการกระทำความผิดด้วย จึงเป็นความผิดที่ผู้เสียหายสามารถยอมความหรือถอนคำร้องทุกข์ได้ จะทำให้ความผิดนั้นระงับลง และคดีดังกล่าวหากผู้เสียหายไม่ไปร้องทุกข์ พนักงานสอบสวนก็ไม่มีอำนาจที่จะทำการสอบสวนได้ แต่ในข้อเท็จจริงการก่ออาชญากรรมขึ้นกระทำความผิดซ้ำเราส่งผลกระทบทางอ้อมต่อสังคมวงกว้าง เช่น รัฐบาลต้องจ่ายค่ารักษาพยาบาล ค่าดำเนินคดี ต้องสูญเสียศักยภาพในทรัพยากรมนุษย์ไป ความเสียหายดังกล่าวจึงส่งผลกระทบต่อรัฐหรือสังคมโดยรวมด้วย ดังนั้น การพิจารณาประเภทของความผิดว่าควรจะเป็นความผิดที่สามารถยอมความได้หรือไม่ ควรได้รับการพิจารณา

1.6 ถ้าผู้เสียหายมีแนวโน้มการถูกข่มขู่ทำร้ายจากคู่กรณี ควรให้ความช่วยเหลือ โดยคุ้มครองให้ปลอดภัย หรือนำผู้เสียหายเข้าพักยังสถานที่ปลอดภัย เช่น บ้านพักฉุกเฉิน เป็นต้น

1.7 ตามกฎหมายอาญามาตรา 96 ภายใต้บังคับมาตรา 95 ในกรณีความผิดอันยอมความได้ ถ้าผู้เสียหายมิได้ร้องทุกข์ภายใน 3 เดือนนับแต่วันที่รู้เรื่องความผิดและรู้ตัวผู้กระทำความผิด เป็นอันขาดอายุความ ถือว่าเป็นเวลาที่ไม่นานสำหรับ 3 เดือน เพราะผู้เสียหายอาจยังทำใจไม่ได้ จากการสัมภาษณ์เชิงลึกพบว่ากรณีศึกษาบางรายไม่สามารถดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดได้ เนื่องจากคดีขาดอายุความร้องทุกข์แล้ว และสำหรับการแจ้งความควรระบุว่าจะประสงค์จะดำเนินคดี ไม่ใช่ระบุเพียงว่าแจ้งความไว้เป็นหลักฐานเท่านั้น

1.8 กระบวนการต้องคุ้มครองผู้เสียหาย ในกระบวนการพิจารณาควรจัดให้มีวิธีการพิจารณาเป็นกรณีพิเศษเพื่อความสบายใจในการดำเนินคดี เช่น การซักพยานในห้องแยกพิเศษในกรณีผู้เสียหายเป็นเด็กและเยาวชน เพราะผู้เสียหายดังกล่าวอาจไม่สามารถทนต่อความกดดันของการดำเนินคดีได้ เป็นต้น

1.9 อุดช่องทางการทุจริต ปฏิบัติหน้าที่อย่างถูกต้องเป็นธรรม เจ้าหน้าที่ควรเคร่งครัดในการปฏิบัติหน้าที่โดยสุจริต ให้ความช่วยเหลือบุคคลทั้งฝ่าย คือ ผู้เสียหายและผู้กระทำผิดอย่างเป็นธรรม

1.10 ควรให้ความรู้ทางกฎหมายต่อคู่กรณีทั้งสองฝ่ายตามหน้าที่ให้ถูกต้อง เช่น กรณีข่มขืนกระทำชำเราเป็นคดีที่ประนีประนอมยอมความได้ ตัวผู้เสียหายสามารถเรียกร้องค่าเสียหายได้ แต่ในขณะเดียวกันหากผู้เสียหายชนะคดีก็สามารถเรียกร้องค่าเสียหายได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 441 “ในกรณีทำให้เขาเสียหายแก่ร่างกายหรืออนามัยก็ดี ในกรณีทำให้เขาเสียเสรีภาพก็ดี ผู้เสียหายจะเรียกร้องเอาค่าสินไหมทดแทนเพื่อความที่เสียหายอย่างอื่นอันมิใช่ตัวเงินด้วยอีกก็ได้ สิทธิเรียกร้องอันนี้ไม่โอนกันได้ และไม่ตกสืบไปถึงทายาท เว้นแต่สิทธิ

นั้นจะได้รับสภาพกันไว้โดยสัญญาหรือได้เริ่มฟ้องคดีความตามสิทธินั้นแล้ว อนึ่ง หญิงที่ต้องเสียหาย เพราะผู้ใดทำผิดอาญาเป็นทุณยธรรมแก่ตนก็ย่อมมีสิทธิเรียกร้องทำนองเดียวกัน”

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ไร้เหตุผล (irrational) เพื่อดำเนินการแก้ปัญหาในปัจจุบันซึ่งส่งผลกระทบต่อการข่มขืนกระทำชำเราโดยผู้ที่ไม่สามารถครองสติอยู่ได้

1.11 เอาจริงเอาจังป้องกันยาเสพติด การป้องกันปราบปรามการเสพติดและการค้ายาเสพติดอย่างจริงจัง เป็นสิ่งที่จำเป็น เพราะยาเสพติดมักเป็นสาเหตุของการก่ออาชญากรรมรุนแรงหลายครั้ง รวมทั้งควรให้ความรู้ต่อประชาชนถึงโทษต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการเสพยา เพื่อให้หลีกเลี่ยงและป้องกันตนจากยาเสพติดได้

1.12 รณรงค์ลดการบริโภคสุราหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ บุคคลที่อยู่ในสภาวะเมเมาอาจไม่สามารถครองสติได้ เป็นอีกสาเหตุหนึ่งของการเกิดความรุนแรงและอาชญากรรม ดังนั้นการรณรงค์ให้มีการบริโภคสุราหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ลดลง น่าจะเป็นอีกแง่มุมหนึ่งที่ช่วยได้

1.13 สำหรับการกระทำผิดที่มักเกิดขึ้นโดยโอกาส มักเกิดเหตุการณ์ขึ้นอย่างฉับพลันในสถานที่เปลี่ยว รัฐผู้มีหน้าที่ในการป้องกันภัยสาธารณะ จึงควรให้การใส่ใจ พื้นที่พื้นที่ที่รกร้างให้มีความปลอดภัยมากยิ่งขึ้น ตลอดจนการระมัดระวังภัยรักษาเวรยาม รวมทั้งการติดกล้องวงจรปิดที่สามารถใช้งานได้ตามสถานที่ต่างๆ

1.14 นำผู้ป่วยทางจิตเข้ารับการรักษาที่เป็นระบบ เพื่อเป็นการป้องกันภัยอันตรายที่อาจเกิดขึ้นต่อตัวผู้ป่วยเองและคนทั่วไป หลายครั้งที่ผู้ป่วยทางจิตที่ไม่ได้รับการรักษาอย่างถูกต้องก่ออาชญากรรมขึ้นโดยไม่รู้ตัว การรักษาที่ถูกวิธีจะส่งผลดีต่อผู้ป่วยและสังคมโดยรวม

2. ข้อเสนอแนะต่อสังคม

2.1 สังคมต้องเปลี่ยนทัศนคติ โดยลบล้างมายาคติเดิมที่มีต่อการข่มขืนแบบเดิม ยุติทัศนคติในแง่ลบต่อผู้ถูกข่มขืนกระทำชำเรา หากผู้ถูกข่มขืนมักถูกสังคมตราหน้าในแง่ลบ เท่ากับเป็นการถูกสังคมกระทำซ้ำเติม ทำให้ไม่กล้าบอกเล่าความจริง การข่มขืนจึงเป็นอาชญากรรมชนิดที่ไม่มีการรายงาน (under reported) เป็นจำนวนมาก เมื่อไม่มีการเอาเรื่องอย่างจริงจัง ผู้กระทำผิดก็ยังคงลอยนวล กล้าที่จะกระทำผิด และทำให้บุคคลอื่นที่คิดจะกระทำผิดไม่เกรงกลัวต่อการลงโทษ เพราะโอกาสลงโทษในข้อหานี้มีน้อย ต้นทุนในการกระทำผิดมีต่ำ บุคคลจึงทำผิดซ้ำแล้วซ้ำอีก การกล่าวเช่นนี้ ไม่ได้หมายความว่า จำต้องเอนเอียงไปในทางเข้าข้างเหยื่อผู้ถูกกระทำ เพียงแต่ไม่มีทัศนคติในแง่ลบ ก็จะสามารถช่วยให้ปัญหาคีลคลายไปในทางที่ดีขึ้นได้

2.2 สร้างค่านิยมการยุติความรุนแรง ร่วมกันปลูกจิตสำนึกแห่งการเคารพสิทธิซึ่งกันและกัน ไม่ละเมิดสิทธิผู้อื่น ปฏิบัติต่อบุคคลในสังคมอย่างเอาใจเขามาใส่ใจเรา ลดความขัดแย้ง เรื่องความไม่เสมอภาคทางเพศ

2.3 การนำเสนอข้อมูลสื่อสารมวลชนในช่องทางต่างๆ ไปในทางล่อแหลม ยุยงเรื่องเพศเป็นสิ่งที่ต้องระมัดระวัง เช่น การป้องกันเด็กและเยาวชนในการเข้าถึงสื่อลามกอนาจาร ตลอดจนควรมีการปราบปรามการผลิตและเผยแพร่สื่อดังกล่าวอย่างเอาใจจริงเอาจัง และการให้ความรู้เรื่องเพศแก่เด็กและเยาวชนเพื่อสร้างความเข้าใจอย่างถูกต้องเหมาะสมเป็นเรื่องที่ควรทำ

2.4 การนำเสนองานประพันธ์ บทนิยาย ละครโทรทัศน์ ที่มักมีเรื่องราวของความรุนแรงแทรกอยู่ในเนื้อเรื่อง โดยเฉพาะตัวละครเอกแสดงออกถึงการกระทำที่รุนแรง ช่มชืดกระทำซ้ำเราผู้อื่นแล้วได้รับการให้อภัยเสมอในตอนจบของเรื่อง ไม่เคยปรากฏว่าตัวละครนั้นได้รับโทษทางอาญาใดๆ เลย เป็นการสร้างภาพ “ความชอบธรรม” ให้กับการกระทำนั้น ถือว่าเป็นแบบอย่างที่ไม่ดี ผู้รับสารที่เป็นเด็ก เยาวชนอาจจะซึมซับพฤติกรรมโดยเข้าใจว่าไม่ได้เป็นเรื่องที่ผิดแปลกอะไร ทำผิดแบบนี้แล้วไม่ต้องรับโทษ สังคมรับได้ “ก็พระเอกยังทำเลย” เกิดการเอาเยี่ยงอย่าง การนำเสนอข้อมูลดังกล่าวจึงควรคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม

2.5 การผลักดันกฎหมายพิเศษเรื่องการทำผิดเกี่ยวกับเพศในที่ทำงานมีความจำเป็น เนื่องจากมีการกระทำผิดทางเพศโดยเฉพาะช่มชืดกระทำซ้ำเราเกิดขึ้นในหน่วยงานหรือองค์กรต่างๆ เป็นจำนวนมาก มักเกิดขึ้นในลักษณะที่ผู้บังคับบัญชากระทำต่อผู้ใต้บังคับบัญชา เมื่อเกิดเหตุการณ์ขึ้นผู้เสียหายมักไม่เปิดเผยความจริงและร้องเรียนสิ่งที่เกิดขึ้น เนื่องจากมีต้นทุนมาก โดยเกรงว่าจะกระทบการประกอบอาชีพของตน และหากมีการร้องเรียนหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อดำเนินการทางวินัยต่อผู้กระทำผิด ก็มักจะถูกกละเลย ในบางกรณีได้รับการพิจารณาที่ไม่เป็นธรรม มีความโน้มเอียง มีการใช้ระบบพวกพ้องและอิทธิพลต่างๆ นอกจากนี้มักดำเนินการปิดเยื่อเพื่อรอการพิจารณาผลดีทางอาญาตามกระบวนการยุติธรรม ซึ่งในระหว่างนั้นผู้เสียหายอาจยังถูกล่วงละเมิดซ้ำอีก เพื่อให้เกิดความเป็นธรรม การออกกฎหมายพิเศษดังกล่าวเพื่อคุ้มครองบุคคลในเรื่องการถูกละเมิดทางเพศในสถานที่ทำงาน ให้มีการพิจารณาที่เป็นระบบ ถูกต้องเป็นธรรมในบรรทัดฐานเดียวกัน จึงมีความสำคัญ อย่างน้อยเพื่อเป็นหลักประกันส่วนหนึ่งว่าบุคคลจะไม่ถูกล่วงละเมิดในสถานที่ทำงานพว้าเพ้อ มีกฎหมายคุ้มครองอยู่และหากเกิดการกระทำผิดขึ้นก็มีการดำเนินการต่อผู้กระทำผิดอย่างเป็นระบบและไม่ส่งผลกระทบในทางกรงานต่อบุคคลผู้ร้องเรียน

ข้อจำกัดและข้อเสนอแนะในการศึกษา

การอธิบายพฤติกรรมการช้ขึ้นเป็นการอธิบายพฤติกรรมในระดับบุคคล (individual behavior) แต่ในการศึกษาครั้งนี้พบข้อจำกัดในเรื่องของข้อมูลที่ใช้ในการประมวลผล จึงจำเป็นต้องตั้งข้อสมมติให้บุคคลในสังคมมีความเหมือนกัน เพื่อใช้อธิบายพฤติกรรมในระดับสังคมโดยรวม (aggregate level) ดังนั้น หากมีการศึกษาที่ใช้ข้อมูลระดับบุคคลในครั้งต่อไปได้นำจะสามารถอธิบายพฤติกรรมได้ดียิ่งขึ้น